

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 145/16
Luxemburg den 21 december 2016

Dom i de förenade målen C-203/15 Tele2 Sverige AB/Post-och telestyrelsen och C-698/15 Secretary of State for the Home Department/Tom Watson m.fl.

Medlemsstaterna får inte ålägga leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster en generell skyldighet att lagra uppgifter

Unionsrätten utgör hinder för en generell och odifferentierad lagring av trafikuppgifter och lokaliseringssuppgifter. Det är däremot tillåtet för medlemsstaterna att i förebyggande syfte föreskriva en riktad lagring av sådana uppgifter. Detta får dock enbart ske i syfte att bekämpa grov brottslighet och under förutsättning att lagringen av uppgifterna begränsas till vad som är strängt nödvändigt vad gäller vilka slags uppgifter som ska lagras, vilka kommunikationsmedel som avses, vilka personer som berörs och hur länge lagringen ska ske. De nationella myndigheternas tillgång till de lagrade uppgifterna måste vara underkastad vissa villkor, bland annat att det sker en förhandskontroll av en oberoende myndighet och att uppgifterna lagras inom unionen.

I domen Digital Rights Ireland från 2014¹ slog domstolen fast att datalagringsdirektivet² var ogiltigt, med motiveringen att skyldigheten enligt det direktivet att generellt lagra trafikuppgifter och lokaliseringssuppgifter innebar ett ingrepp i den grundläggande rätten till skydd för privatlivet och för personuppgifter som inte var begränsat till vad som var strängt nödvändigt.

Efter det att den domen meddelades har två mål inletts vid domstolen som handlar om den generella skyldigheten för leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster i Sverige och Förenade kungariket att lagra sådana uppgifter om elektronisk kommunikation som skulle lagras enligt det ogiltigförklarade direktivet.

Dagen efter det att domen Digital Rights Ireland meddelades underrättade telekommunikationsföretaget Tele2 Sverige den svenska tillsynsmyndigheten på post- och telekommunikationsområdet, Post- och telestyrelsen, om att företaget avsåg att upphöra med att lagra uppgifter och även avsåg att radera de uppgifter som lagrats fram till den tidpunkten (mål C-203/15). Enligt svensk rätt är leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster skyldiga att systematiskt och kontinuerligt, utan undantag, lagra samtliga trafikuppgifter och lokaliseringssuppgifter för samtliga abonnenter och registrerade användare avseende samtliga elektroniska kommunikationsmedel.

I mål C-698/15 väckte Tom Watson, Peter Brice och Geoffrey Lewis talan om prövning av lagenligheten av den brittiska lagstiftningen om lagring av uppgifter, vilket ger inrikesministern befogenhet att ålägga offentliga teleoperatörer att lagra alla uppgifter om kommunikation under högst 12 månader, vilket dock inte omfattar själva innehållet i de aktuella kommunikationerna.

Kammarrätten i Stockholm och Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Appellationsdomstolen för England och Wales, avdelningen för tvistemål och förvaltningsmål, Förenade kungariket) har vänt sig till EU-domstolen med en rad frågor för att få klarhet i om de respektive nationella lagstiftningarna är förenliga med unionsrätten (i det här fallet direktivet om

¹ Domstolens dom av den 8 april 2014, *Digital Rights Ireland och Seitlinger m.fl.* (förenade målen [C-293/12](#) och [C-594/12](#), se [pressmeddelande nr 54/14](#)).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/24/EG av den 15 mars 2006 om lagring av uppgifter som genererats eller behandlats i samband med tillhandahållande av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster eller allmänna kommunikationsnät och om ändring av direktiv 2002/58/EG (EUT L 105, s. 54).

integritet och elektronisk kommunikation³ jämfört med EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna⁴). Frågorna har ställts mot bakgrund av att de nationella lagstiftningarna ålägger leverantörerna en generell skyldighet att lagra uppgifter och ger de behöriga nationella myndigheterna tillgång till lagrade uppgifter, utan att begränsa denna tillgång till enbart åtgärder som syftar till att bekämpa grov brottslighet och utan att föreskriva att tillgången ska vara underkastad förhandskontroll av en domstol eller en oberoende förvaltningsmyndighet.

I dagens dom **svarar EU-domstolen att unionsrätten utgör hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver en generell och odifferentierad lagring av uppgifter.**

Domstolen slår inledningsvis fast att **de aktuella nationella åtgärderna omfattas av direktivets tillämpningsområde**. Skyddet för konfidentialitet vid elektronisk kommunikation och för därmed förbundna trafikuppgifter, som säkerställs i direktivet, gäller för åtgärder som vidtas av andra personer än användarna, oavsett om de är privatpersoner eller privata enheter eller om de är statliga enheter.

Domstolen konstaterar därefter att även om direktivet ger medlemsstaterna möjlighet att begränsa omfattningen av den principiella skyldigheten att säkerställa konfidentialiteten för kommunikation och därmed förbundna trafikuppgifter, kan det inte motivera att undantaget från denna principiella skyldighet, i synnerhet förbudet mot att lagra dessa uppgifter, görs till huvudregel.

Enligt domstolens fasta praxis kräver skyddet av den grundläggande rätten till respekt för privatlivet på unionsnivå dessutom att **undantag** från skyddet för personuppgifter **ska inskränkas till vad som är strängt nödvändigt**. Domstolen tillämpar denna praxis på bestämmelserna om lagring av uppgifter och på bestämmelserna om tillgång till de lagrade uppgifterna.

Domstolen konstaterar, **vad gäller lagring**, att de lagrade uppgifterna sammantagna **kan göra det möjligt att dra mycket precisa slutsatser om privatlivet för de personer** vilkas uppgifter har lagrats.

Det ingrepp som en nationell lagstiftning som föreskriver lagring av trafikuppgifter och lokaliseringssuppgifter utgör måste således betraktas som synnerligen allvarligt. Den omständigheten att lagringen av uppgifterna sker utan att användarna av elektroniska kommunikationstjänster är underrättade om detta kan ge de berörda personerna en känsla av att deras privatliv står under ständig övervakning. Följaktligen **kan endast bekämpning av grov brottslighet motivera ett sådant ingrepp.**

Domstolen påpekar att en **lagstiftning som föreskriver en generell och odifferentierad lagring av uppgifter inte kräver något samband mellan de uppgifter som ska lagras och ett hot mot den allmänna säkerheten.** Den är inte heller begränsad till lagring av uppgifter avseende en viss tidsperiod och/eller ett visst geografiskt område och/eller en viss krets av personer som kan vara inblandade i ett allvarligt brott. **En sådan nationell lagstiftning överskrider således gränserna för vad som är strängt nödvändigt och kan inte anses motiverad i ett demokratiskt samhälle, såsom krävs enligt direktivet jämfört med stadgan.**

Direktivet utgör däremot inte hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver en riktad lagring av uppgifter i syfte att bekämpa grov brottslighet, **förutsatt att lagringen**, vad gäller vilka slags uppgifter som ska lagras, vilka kommunikationsmedel som avses, vilka personer som berörs och hur länge lagringen ska ske, **begränsas till vad som är strängt nödvändigt. En sådan nationell lagstiftning måste vara tydlig och precis och ge tillräckliga garantier** som skyddar uppgifterna mot riskerna för missbruk. Den måste precisera under vilka omständigheter och villkor en lagringsåtgärd får vidtas i förebyggande syfte, för att säkerställa att lagringen begränsas till vad som är strängt nödvändigt. Den nationella lagstiftningen ska i synnerhet **grunda sig på objektiva**

---

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 2002, s. 37), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/136/EG av den 25 november 2009 (EUT L 337, 2009, s. 11).

⁴ Artiklarna 7, 8 och 52.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

omständigheter som gör det möjligt att ta sikte på en personkrets vars uppgifter kan avslöja en koppling till grov brottslighet och på ett eller annat sätt kan bidra till att bekämpa grov brottslighet eller kan förhindra en allvarlig risk för den allmänna säkerheten.

Vad gäller **behöriga nationella myndigheters tillgång till lagrade uppgifter**, räcker det inte att den nationella lagstiftningen stadgar att tillgång enbart ska medges för något av de syften som avses i direktivet, även om det gäller bekämpning av grov brottslighet. Den måste även ange de materiella och formella villkoren för de behöriga nationella myndigheternas tillgång till de lagrade uppgifterna. Lagstiftningen måste vara grundad på **objektiva kriterier som avgör under vilka omständigheter och på vilka villkor behöriga nationella myndigheter ska ges tillgång till uppgifterna**. Tillgång kan i princip bara beviljas, i samband med bekämpning av brott, till uppgifter om personer som misstänks planera, begå eller ha begått ett allvarligt brott eller på något sätt vara inblandade i ett sådant brott. I särskilda fall, som när vitala intressen för nationell säkerhet, försvar eller allmän säkerhet hotas av terrorism, skulle dock tillgång kunna ges även till uppgifter om andra personer när det finns objektiva omständigheter som ger skäl att anta att de uppgifterna i ett konkret fall effektivt skulle kunna bidra till att bekämpa terrorism.

Domstolen finner vidare att **det är väsentligt att tillgång till lagrade uppgifter, utom i brådskande fall, är underkastad förhandskontroll** av en domstol eller en oberoende myndighet. Vidare ska de behöriga nationella myndigheter som beviljats tillgång till lagrade uppgifter informera de berörda personerna om detta.

Med hänsyn till att det är fråga om en stor mängd lagrade uppgifter och att dessa är av känslig natur samt att det finns en risk för otillåten tillgång till uppgifterna, **måste den nationella lagstiftningen föreskriva att lagringen sker inom unionen** och att uppgifterna oåterkalleligen förstörs när deras lagringstid gått ut.

PÅPEKANDE: Systemet med begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolar i medlemsstaterna att, i mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. EU-domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia, och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från avkunnandet av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106